

Ключевые слова: источниковая база, репрезентативность, историческая истина, объективность историко-педагогического знания.

Vakhovskyi L. Representativeness of source base of historico-pedagogical research

The article explains the procedure of representative source base of historico-pedagogical research formation. It shows that the procedure includes three subsequent levels: search and further selection of necessary sources; socio-historical context analysis of the source foundation and the analysis of the personality of its author; interpretation of the context of the source. The most difficult task is to select the necessary amount of original, authentic and truthful sources. Two other aspects are also emphasized in the article. The first one states that while studying a historico-pedagogical source as an informational unit about the past, it is important to take into account not only the text itself, but also the context (the set of features which define the condition of the release of any document), as well as it is important to study the personality of its author. Secondly, the new attitude to historical facts and sources leads to a new opinion about the character and the tasks of historico-pedagogical knowledge. As a result it must not only describe what is given in the source chosen for analysis, but give an understanding and interpretation of the past, understanding of a person of the epoch studied. So further on, the study of the historical source turns into the dialogue of a researcher with the past, the dialogue between the minds of a scientist and people who lived before.

It is proved that the representativeness of source base of historico-pedagogical research is a prominent factor, which provides the truthfulness and objectivity of historico-pedagogical knowledge.

Key words: source base, representativeness, historical truth, objectiveness of historico-pedagogical knowledge.

Стаття надійшла до редакції 27.09.2015 р.

Прийнято до друку 30.10.2015 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Савченко С. В.

УДК 37.013.74

М. Л. Ваховский

**ДІЯЛЬНІСТЬ УСЕСВІТНЬОЇ РАДИ СПІВТОВАРИСТВ
З ПОРІВНЯЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ
ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

В умовах глобалізації та формування єдиного освітнього простору особливої актуальності набувають порівняльно-педагогічні розвідки, які

визначально впливають на освітню політику держав, сприяють досягненню національними освітніми системами міжнародних стандартів якості. В Україні з 90-х років XX століття спостерігається бурхливий розвиток порівняльної педагогіки, яка прагне забезпечити ретельне вивчення, осмислення й використання зарубіжного педагогічного досвіду. На жаль, ця важлива галузь педагогічного знання в нашій країні розвивається дещо відособлено від міжнародного дискурсу, тобто від соціально відтворюваного комплексу педагогічних ідей і способів мислення, які відображаються в текстах і реалізуються в певних соціальних полях. Саме дискурс, як зазначав Б. Маккена, є продуктом певного співтовариства (у нашому випадку співтовариства педагогів-компаративістів), яке встановлює межі того, «що і про що» можна говорити [1, с. 15]. Зрозуміло, що поза міжнародним порівняльно-педагогічним дискурсом сучасна вітчизняна порівняльна педагогіка не зможе ефективно реалізовувати свої провідні функції.

Важливим чинником формування системи порівняльно-педагогічних ідей і відповідних способів мислення, підвищення ефективності вербальної комунікації в галузі порівняльної й міжнародної освіти є діяльність міжнародних організацій і, перш за все, Всесвітньої ради співтовариств з порівняльної освіти – WCCES (World Council of Comparative Education Societies).

Аналіз наукової літератури засвідчив, що провідні вітчизняні педагоги-компаративісти зосередились на дослідженні методологічних проблем порівняльної педагогіки (Н. Лавриченко, Л. Пуховська, А. Сбруєва, О. Сухомлинська), визначенні основних етапів і тенденцій її розвитку в Україні (Н. Лавриченко, Х. Лісковацька, О. Локшина, А. Сбруєва та ін.), вивченні різноманітних аспектів зарубіжного педагогічного досвіду, переважно розвинених країн світу. Діяльність же міжнародних організацій у галузі освіти й, зокрема, Всесвітньої ради співтовариств з порівняльної освіти вітчизняними науковцями спеціально не досліджувалась. Лише окремі аспекти цієї проблеми знайшли відображення в публікаціях деяких українських учених (Л. Ваховський, В. Курило), російських дослідників проблем порівняльної освіти (Є. Бражник, Б. Вульфсон, А. Джуринський, Є. Заір-Бек та ін.) та педагогів-компаративістів далекого зарубіжжя (Б. Едамсон (B. Adamson), М. Брей (M. Bray), В. Мейсемен (V. Masemann) М. Мейсон (M. Mason), М. Мензон (M. Manzon) та ін.).

Мета статті – визначити вплив Усесвітньої ради співтовариств з порівняльної освіти на формування проблематики та характеру сучасних компаративно-педагогічних досліджень.

Предметом для аналізу нами були обрані матеріали XIV Всесвітнього конгресу (м. Стамбул, 2010 р.) та XV Всесвітнього конгресу з порівняльної освіти (м. Буенос-Айрес, 2013 р.).

Перш за все зазначимо, що Всесвітня рада співтовариств з порівняльної освіти була створена в 1970 році в м. Оттава (Канада) у

складі чотирьох національних і одного регіонального співтовариства. Засновником цієї авторитетної міжнародної організації став Міжнародний комітет із компаративної освіти, який розпочав роботу в 1968 році в одному з провідних канадських вищих навчальних закладів – університеті Британської Колумбії [2, с. 1].

Важливою віхою в історії цієї організації став 2010 рік, коли Всесвітня рада співтовариств із порівняльної освіти відзначила своє 40-річчя. Сьогодні до її складу входять асоціації із порівняльної й міжнародної освіти 39 держав, зокрема США, Великобританії, Франції, Аргентини, Японії, Німеччини, ПАР, Туреччини, Чехії, Росії, Казахстану та ін. 37-м членом Усесвітньої ради стала Україна, яку представляє регіональна Асоціація з проблем компаративної педагогіки, створена на базі Луганського національного університету імені Тараса Шевченка [3, с. 5].

Один раз на три роки Всесвітня рада проводить Всесвітній конгрес з порівняльної освіти. Як зазначалось раніше, ми проаналізуємо роботу двох останніх наукових форумів, щоб з'ясувати, які освітні проблеми намагається вирішити міжнародне наукове співтовариство на сучасному етапі.

XIV Всесвітній конгрес, який проходив у червні 2010 року у м. Стамбулі на базі університету Богазічі, зібрав близько 1500 учених із 98 країн світу. Учасники намагались знайти шляхи вдосконалення освіти як соціального інституту, забезпечити підвищення ефективності освітньої діяльності в умовах глобального світу, опрацьовуючи тему «Встановлення меж, розмежування й нові можливості в освіті та суспільстві» («Bordering, Re-Bordering and New Possibilities for Change in Education and Society») [4].

Ми погоджуємося з коментарем Л. Ваховського та В. Курила з приводу теми конгресу, які зазначили, що вона сформульована узагальнено, з використанням не педагогічних, а, ймовірно, соціологічних термінів, і це дало можливість для її обговорення вченим різних наукових галузей. Дійсно, таке формулювання дозволило вченим розглянути проблеми освіти на високому рівні узагальнення, враховуючи не лише суто педагогічні, а й філософські, соціологічні, історичні, соціально-економічні аспекти. Додамо, що вибір теми, на наш погляд, був зумовлений викликами глобального світу й певними ризиками, пов'язаними з формуванням єдиного світового освітнього простору.

У рамках конгресу працювало 14 тематичних груп, які розглядали наступні проблеми:

1. Управління освітою, освітня політика в межах кордонів і поза ними.
2. Компаративна освіта: перегляд теорій і методів.
3. Освіта, конфлікт і модуляція всередині спільнот.
4. Розкриття якості освіти.
5. Переформований навчальний план.
6. Критичні перспективи підготовки вчителів.

7. Ідентичність, простір і різноманітність в освіті.
8. Освіта, людський і соціальний розвиток, можливості.
9. Нові технології та доступність навчання.
10. Освіта і права дітей в глобалізованому світі.
11. Освіта, політика домінування, «придушені» мови та мови, що зникають.
12. Приватизація та маркетизація в освіті.
13. Освіта, міграція, громадянство й держава.
14. Міжтематичні групи (семінари, симпозіуми, круглі столи).

У доповіді британської дослідниці С. Робертсон (S. Robertson) було наголошено, що в єдиному освітньому просторі осягаються, породжуються й оскаржуються відмінності, і тому він завжди пов'язаний із межами, а виробництво та контроль простору й меж – із проблемою влади й політики, породженням проблеми нерівності. Межі в освіті, на думку С. Робертсон дають можливість здійснювати силовий тиск та забезпечувати регулювання. Дослідниця зафіксувала певне протиріччя: з одного боку, наявність меж необхідна, з іншого – залишатися в них нерозумно й небезпечно, оскільки це неминуче призведе до деградації. С. Робертсон дійшла висновку, що перш ніж відкрити кордони для глобального освітнього простору, потрібно відкрити межі всередині країни. Для цього потрібна нова «прискорювальна» освітня стратегія, кінцева мета якої – відкриття кордонів між системами: держава – освіта – громадянин. Ліквідації кордонів сприяють чотири тенденції, які характеризують розвиток освіти в сучасному світі: денаціоналізація, роздержавлення, розбиття на сектори та деполітизація [4, с. 21 – 22].

Як бачимо, один з головних доповідачів на конгресі С. Робертсон звертала увагу на те, що формування єдиного освітнього простору породжує не тільки педагогічні, а й політичні, соціальні, економічні проблеми, розв'язанню яких повинна сприяти виважена освітня політика держав, які прагнуть до зняття кордонів. Питання, що розглядалися тематичними групами, якраз і торкалися всього розмаїття проблем, зумовлених глобалізаційними процесами в освіті.

На нашу думку, XIV Всесвітній конгрес з компаративної освіти не лише окреслив актуальну проблематику для порівняльно-педагогічних досліджень, а й зробив акцент на тому, що вирішення актуальних проблем освіти в умовах глобалізації потребує міждисциплінарного підходу. Останнє зауваження є надзвичайно важливим для української педагогічної компаративістики, в якій превалюють моно дисциплінарні дослідження.

XV Всесвітній конгрес з компаративної освіти відбувся в червні 2013 року в м. Буенос-Айресі. Місце проведення наукового форуму було обране не випадково. У виступі президента Всесвітньої ради підкреслювалось, що WCCES як відкрита організація, що динамічно розвивається, займається не тільки глобальними проблемами, а й проблемами місцевого значення й тому завжди готова почути нові

голоси, отримати нові можливості для порівняння, у тому числі й у міждисциплінарному аспекті. Всесвітня рада, наголосив він, намагається в своїй роботі показати «більш широку модель майбутнього, яка включає в себе освітні дані із різних цивілізацій» [5].

Обравши місцем проведення конгресу столицю Аргентини, WCCES дала сигнал про розширення географії компаративних досліджень, про підсилення уваги до педагогічних ідей і освітніх практик країн Латинської Америки. Відповідним чином було сформульовано й тему XV Всесвітнього конгресу «Нові часи, нові голоси» (New Times, New Voices). Було заплановано роботу 170 секцій і більш ніж тисячу усних виступів учених-компаративістів із більш ніж 80 країн з усіх регіонів світу. У відсотковому відношенні «географія» делегатів наукового форуму мала наступний вигляд: 50% учасників представляли Латинську Америку й країни Карібського басейну, – 15% – Азію, Африку й Океанію, біля 30% – Північну Америку та Європу. Проблематика була представлена в 12 основних тематичних групах:

- 1 – Теорія и методологія
- 2 – Голоси с Півдня
- 3 – Держава
- 4 – Діячі освіти
- 5 – Нові часи
- 6 – Інтернаціоналізація
- 7 – Різноманітність
- 8 – Голоси й мови
- 9 – Навчальні плани
- 10 – Зони конфліктів
- 11 – Післядипломна освіта
- 12 – Комунікації [5, с. 4].

Предметом особливої уваги, як і раніше, залишились проблеми теорії й методології порівняльних досліджень. Акцент було зроблено на тому, що методологія порівняльно-педагогічних досліджень виникла в той час, коли політику в галузі освіти визначали в основному держави. В умовах глобалізації на освітню діяльність впливають такі глобальні сили, як міжнародні та регіональні урядові організації, міжнародні неурядові організації або глобальні освітні мережі, які підривають традиційні порівняльні методи та підходи і вимагають переосмислення порівняльних стратегій.

З метою осмислення зв'язків між різними дискурсами, освітніми практиками і створення транснаціональних сценаріїв порівнювався педагогічний досвід Німеччини, Франції, Англії, Сполучених Штатів та Латинської Америки в період з 1970 по 2010 рік. У рамках першої тематичної групи було також представлено результати аналізу освітніх дискурсів, створених міжнародними агентствами з освіти за останню третину ХХ століття для забезпечення діалогу між загальним педагогічним дискурсом і концептуальним полем міжнародних агентств,

позначено концептуальні, дисциплінарні та епістемологічні зміни, які підвищують рівень узагальнення в галузі порівняльної освіти. Було розглянуто в порівняльному плані історію освіти, сучасні педагогічні парадигми і концепти, обґрунтовані вченими Колумбії Аргентині та Бразилії [6].

Учасники другої тематичної групи виходили з того, що освіта на Півдні традиційно розглядалася через колоніальну призму і тому на сучасному етапі є актуальним питання ефективності відтворення колоніальних моделей і значущості академічного шаблону. Даючи трибуну «голосам з Півдня», XV Всесвітній конгрес сприяв також формуванню нових тенденцій в теорії, інноваційних стратегій і розвитку педагогічних чи дидактичних форм. Було представлено результати порівняльного дослідження методологічних, епістемологічних та етичних аспектів застосування клінічного підходу в педагогіці (Аргентина, Бразилія, Франція), проаналізовано технології соціальної мобілізації в освіті (Бразилія, Індія, США), моделі альтернативної освіти (Малі) [7].

У рамках третьої тематичної групи розглядалась роль держави в сучасній освітній політиці в контексті глобалізації, зміни конфігурації взаємовідносин між державою і суспільством, громадським та приватним сектором, громадянами та спільнотами, проблема співвідношення глобального й локального в освіті. До найбільш важливих доповідей, в яких висвітлювались означені питання, можна віднести наступні: «Порівняльний аналіз освітньої політики в Бразилії і Чилі: реформи у фінансуванні освіти»; «Структура дитинства, право на освіту уразливих груп в Іbero-Америці»; «Політика інклюзивності у вищій освіті: досвід Аргентини, Бразилії, Чилі й Туреччини»; «Глобалізація і освіта: інтеграція та дебати крізь культури»; «Неоліберальні освітні реформи: критичний аналіз»; «Право на освіту і якість освіти: порівняльне дослідження Бразилії Аргентини і Уругваю» та ін. [8].

Четверта група фокусувалась на зростаючій ролі окремих діячів і соціальних груп (в силу їх власного бажання або мандата від держави) в освітній політиці та практиці. Особливий інтерес викликали протестні рухи, зокрема аналіз діяльності австралійської радикальної групи (RED G) та її неомарксистської критики сучасної освіти. Розглядалась діяльність мобільних в шкіл в Бразилії для працівників, у яких немає постійного місця проживання. Узагальнено досвід роботи публічних чартерних шкіл, ідея яких народилася в США і полягала в державному фінансуванні але приватному управлінні такими школами спеціальними чартерними компаніями, громадськими діячами, включаючи батьків, працівників освіти, активістів тощо [9].

У тематичній групі «Нові часи» порушувалось питання про різні шляхи вирішення нових проблем, з якими стикаються громадські освітні системи, про подолання відставання у розвитку освіти, забезпечення якості освітньої діяльності. У зв'язку з цим предметом аналізу були порівняльні перспективи тіньової освіти в таких країнах, як Мексика,

Ямайка, Японія (регулювання ринку тіньового освіти, теорія тіньового освіти), питання акредитації вищої освіти в Південній Америці, дослідження якості освіти (метааналіз якості шкільної освіти в Китаї), оцінка роботи вчителів: дебати та пропозиції в Європі і Латинській Америці [10].

Шоста тематична група об'єднувала дослідження, присвячені реформуванню й інтернаціоналізації вищої освіти. Серед проблем, які порушували дослідники, найбільш цікавими були наступні: порівняльні погляди на інтернаціоналізацію вищої освіти в Китаї: інновації, нові місії і партнерство; сучасні зміни в роботі викладачів і вчених світу; вища освіта і справедливість; прогрес і проблеми Болонського процесу. В значній кількості доповідей розглядалась у порівняльному плані вища освіта в Латинській Америці і Європі: криза, проблеми та пропозиції. Зокрема йшлося про створення загального освітнього простору між країнами Латинської Америки і Карибського басейну та Європи (ALCUE), побудову власного латино-американського інституту вищої освіти, відмінного від колоніального, та постколоніальні пропозиції від європейських та північно-американських країн, перспективи співпраці між університетами, уніфікацію вищої освіти в Азії, проблеми підготовки вчителів в Іbero-Америці, налагодження контактів і взаєморозуміння в наукових міжнародних колах [11].

Сьома група під назвою «Різноманітність» була орієнтована на доповіді, що розглядають особливості демократизації освіти в XXI столітті. У порівняльній перспективі розглядались результати програми CARE з розвитку лідерства серед дівчаток підлітків, проблема інклюзивності шкільної освіти у Східній Європі. Слід зауважити, що велику увагу було приділено проблемі навчання ЛГБТ в школі (термін ЛГБТ підкреслює різноманітність «сексуальності й гендерної ідентичності на основі культури» і використовується для позначення гомосексуальних, бісексуальних і трансгендерних людей). Порушувались питання про створення сприятливих умов для навчання ЛГБТ в школах, вплив на шкільний клімат, рівність і доступність освіти, аналізувались думки і практика вчителів [12].

Восьма й дев'ята тематична групи обговорювали проблеми, які були порушені ще на XIV Всесвітньому конгресі: роль мов малих народів та їх носіїв в контексті зростаючої глобальної гомогенізації; навчальні плани.

Дискусії стосовно мов торкались гуманітарного та культурного значення зниження мовного розмаїття, можливого впливу втрати мови на мудрість і знання людства, визнання необхідності культурного та мовного розмаїття в навчальній програмі. Означені питання порушувались у ході аналізу педагогічного досвіду мовної освіти в країнах Латинської Америки, Монголії.

Розглядались нові підходи до розробки навчальних планів, а також нові способи організації шкільного знання та шкільних предметів.

Особливо цікавими були доповіді стосовно так званих STEM центрів – інноваційної системи навчання для школярів, які дають унікальну можливість для кожного учня стати справжнім ученим, увійти до складу проектно-дослідницької групи, побачити в дії сучасне лабораторне обладнання. Це сучасний проект Національної інженерної академії США та Національної наукової асоціації має на меті об'єднання природничо-наукових, технічних, інженерних та математичних спеціальностей і надання їм «соціальної» складової. Для цього пропонується переформатувати навчальний план з урахуванням педагогічного досвіду, щоб замість теоретиків ми змогли отримати на виході мислячих фахівців, які зможуть застосовувати свої знання на практиці [13; 14].

Для нашої країни, яка проводить антитерористичну операцію, надзвичайно актуальною є проблематика десятої тематичної групи «Зони конфліктів». Зауважимо, що за два останні десятиліття тема «Освіта й конфлікти», яка була на периферії порівняльної й міжнародної освіти, стала предметом першорядної уваги вчених та практиків. Одноставно визнається, що країнам і регіонам, які переживають конфлікти, найскладніше забезпечити загальну освіту.

Учасники зробили спробу виявити сучасні тенденції освіти в «критичних ситуаціях», стратегії покращення якості освіти в умовах кризи в зонах конфліктів [15].

Одинадцята тематична група зосередилась на питаннях післядипломної освіти. Вчені намагались визначити шляхи реалізації ідеї «освіти довжиною в життя» (Lifelong Education). У зв'язку з цим обговорювалось проблеми: забезпечення доступу до вищої освіти для дорослих; глобалізація та освіта для дорослих, політика та практика «дорослої освіти»; організація «дорослої освіти» в міській та сільській місцевості [16].

Учасники дванадцятої тематичної групи обговорювали нові сценарії комунікації, нові способи обміну інформацією, вплив он-лайн технологій на світові освітні практики, зміни у підготовці викладачів в рамках цифрової культури [17].

Можна констатувати, що на XV Всесвітньому конгресі розглядалось максимально широке коло проблем освіти, вирішення яких неможливе без спілкування й співробітництва педагогів-компаративістів із різних країн світу. Було зроблено спробу дещо відійти від європоцентризму в галузі порівняльної освіти, який явно чи приховано проголошував пріоритетність західноєвропейських методологічних підходів, концептуальних ідей в порівняльно-педагогічних дослідженнях, що визнавались єдино правильними і зразковими. З цією метою до міжнародного дискурсу залучались, педагогічні ідеї, концепції, освітні стратегії країн Латинської Америки й Карибського басейну.

Отже, важливим напрямом діяльності Всесвітньої ради співтовариств з порівняльної освіти є активізація й підвищення результативності порівняльно-педагогічних досліджень, координація

наукових пошуків вчених різних країн світу. Задля вирішення цих завдань, починаючи з 1970 року, проводяться Всесвітні конгреси. Проведений аналіз результатів роботи останніх двох всесвітніх наукових форумів, засвідчив, по-перше, що міжнародне співтовариство педагогів-компаративістів приділяє першочергову увагу питанням методології й методів порівняльних досліджень у галузі освіти, оскільки глобалізація й інформаційні технології потребують відмови від традиційних порівняльних підходів та методів та створення нових порівняльних стратегій. По-друге, предметом порівняльного аналізу стають не лише педагогічні, а й політичні, соціальні, економічні аспекти освіти, що надзвичайно актуалізує міждисциплінарні дослідження. По-третє, на «авансцену» порівняльної педагогіки виходять проблеми, які були в недалекому минулому периферійними, зокрема освітня діяльність у зонах конфліктів, неформальна освіта, проблеми інклюзивності шкільної освіти, навчання ЛГБТ в школі та ін. По-четверте, до міжнародного дискурсу залучаються педагогічні ідеї й концепти різних країн і цивілізацій, що дасть змогу створити методологічне й теоретичне розмаїття, сприятиме збереженню унікальних педагогічних поглядів і альтернативного педагогічного знання.

Список використаної літератури

- 1. Bernard McKenna.** Critical Discourse Studies: Where to From Here? Critical Discourse Studies, vol.1, N 1, April 2004.
- 2. Masemann V., Bray M., Manzoni M.** Histories of the World Council of Comparative Education Societies and its Members. HongKong, 2007.
- 3. Курило В. С., Ваховський Л. Ц.** Проблеми освіти в контексті сучасних компаративних досліджень (за матеріалами XIV Всесвітнього конгресу з компаративної освіти) / В. С. Курило, Л. Ц. Ваховський // Освіта та педагогічна наука. – 2012. – № 5-6. – С. 5 – 10.
- 4. Bordering, Re-Bordering and New Possibilities for Change in Education and Society.** The 14th World Congress of Comparative Education Societies, Istanbul, 2010, 14 – 18 June. Istanbul, 2010
- 5. Buenos Aires 2013, XV Comparative Education World Congress, New Times, New Voices, General Program.** – WCCES, 2013. – 175 p.
- 6. Alberto J. et al.** Concepts and Paradigms in Pedagogy and Education. Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/COMPARADA01568.pdf>;
- 7. Guadalupe M. et al.** A Comparative Perspective in Clinical Approach Research in Educational Sciences (Argentina, Brazil and France) Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/comparadaAbstract00848.pdf>;
- 8. Miranda E. M. et al.** Expansion Policies and Strategies of Inclusion in Higher Education Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/comparadaAbstract01361.pdf>;
- 9 Griffiths T. G. et al.** Counter Voices' to Dominant Global Paradigms: Case studies of Dissent Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/COMPARADA00440.pdf>;
- 10. Silova I.,**

- Bray M. et al. Comparative Perspectives of Shadow Education Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/comparadaAbstract01248.pdf>;
- 11. Ross H.**, Lin Jun J. et al. Comparative Perspectives on Internationalizing Higher Education in China: Innovations, New Missions and Partnerships Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/comparadaAbstract00676.pdf>.
- 12. Byard E.**, Cornu Ch. et al. Comparative and International Perspectives of Lesbians, Gays, Bisexuals and Transgender Students in Schools Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/comparadaAbstract00670.pdf>.
- 13. Denman B. D.**, Sude, Tana. From Education Disadvantage to Advantage: Cultural Ecology, Ethnic Minority Identity, and Educational Equity in Inner Mongolia Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/COMPARADA00362.pdf>;
- 14. Sanders J. R.**, Arce P. E. Developing the 21st Century Da Vinci (STEM) Professionals: Elements, Functions and Adaptability of a New Renaissance Curriculum Paradigm Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/comparadaAbstract01074.pdf>
- 15. Osorio C.**, Transberg P. Current Trends in Education in Emergencies (EIE): Strategic Directions for Improving Quality and Equitable Education in Conflict-and Crisis-Affected Contexts Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/COMPARADA00689.pdf>.
- 16. Slowey M.**, Canen A. et al. New Students for New Times? Global Region Perspectives on the Challenge of Opening Higher Education to Adults Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/comparadaAbstract01303.pdf>;
- 17. Magadan C.** Multimodal Literacies: How Digital Media Reshape Educational Practices Режим доступу: <http://wcces2013.com/resumen/pdf/comparadaAbstract01214.pdf>.

Ваховський М. Л. Діяльність Усесвітньої ради співтовариств з порівняльної освіти як чинник розвитку порівняльно-педагогічних досліджень

У статті на основі аналізу матеріалів XIV та XV Всесвітнього конгресів з компаративної освіти показано вплив Усесвітньої ради співтовариств з порівняльної освіти (World Council of Comparative Education Societies) на проблематику та характер сучасних порівняльно-педагогічних досліджень. Підкреслено, що в фокусі уваги сучасної порівняльної освіти знаходяться не лише педагогічні, а й політичні, соціальні, економічні аспекти освітньої діяльності. Ця ситуація надзвичайно актуалізує міждисциплінарні наукові розвідки у галузі освіти. Встановлено, що найбільш важливими проблемами, до яких прикута увага педагогів-компаративістів світу, є: методологія й методи порівняльних досліджень; освіта в контексті глобалізації й інформаційних технологій; збагачення міжнародного порівняльно-педагогічного дискурсу педагогічними ідеями й концептами різних

цивілізацій. Виявлено тенденцію до виходу на перший план у порівняльній педагогіці питань, що в минулому були периферійними.

Ключові слова: Всесвітня рада співтовариств з порівняльної освіти; Всесвітній конгрес з компаративної освіти, глобалізація, міждисциплінарні дослідження.

Ваховский М. Л. Деятельность Всемирного совета сообществ по сравнительному образованию как фактор развития сравнительно-педагогических исследований

В статье на основе анализа материалов XIV и XV Всемирного конгрессов по компаративному образованию показано влияние Всемирного совета сообществ по сравнительному образованию (World Council of Comparative Education Societies) на проблематику и характер современных сравнительно-педагогических исследований. Подчеркнуто, что в фокусе внимания современного сравнительного образования находятся не только педагогические, но и политические, социальные, экономические аспекты образовательной деятельности. Эта ситуация чрезвычайно актуализирует междисциплинарные научные исследования в области образования. Установлено, что наиболее важными проблемами, к которым приковано внимание педагогов-компаративистов всего мира, являются: методология и методы сравнительно-педагогических исследований; образование в контексте глобализации; обогащение международного сравнительно-педагогического дискурса педагогическими идеями и концептами различных цивилизаций.

Ключевые слова: Всемирный совет сообществ по сравнительному образованию; Всемирный конгресс по компаративному образованию, глобализация, междисциплинарные исследования.

Vakhovskyi M. The Work of World Council of Comparative Education Societies as a Factor of Development of Comparative Educational Researches

Based on the analysis of materials of XIV and XV World Congresses of Comparative Education Societies the article shows the influence of World Council of Comparative Education Societies on range and nature of problems of modern comparative educational researches. It is empathized in the article that modern comparative education today focuses its attention not only on pure educational, but also political, social and economic aspects of educational activity. This fact actualizes interdisciplinary scientific research in the field of education like never before. The article states that educationalists-comparativists world-wide are mostly interested in the following areas of research: methodology and methods of comparative educational researches; education in context of globalization and high technology development; enrichment of international comparative educational discourse with pedagogic ideas and concepts from different civilizations which is aimed to create methodological and theoretical diversity; preservation of unique pedagogical

views as well as alternative educational knowledge. The article also reveals the tendency of the shift in the importance and practical significance of different problems of comparative education. Namely, it shows how topics for research that used to be of secondary importance now become in the center of interest of scientists in the field of comparative education. To name a few, education in conflict affected areas, informal education, inclusiveness in high school education, problems of shadow education and education and curriculum reforms.

Key words: World Council of Comparative Education Societies, World Congresses of Comparative Education Societies, globalization, interdisciplinary research.

Стаття надійшла до редакції 02.09.2015 р.

Прийнято до друку 30.10.2015 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Савченко С. В.